

Ålands lyceum 120 år

Grunden till nuvarande Ålands lyceum lades då en tvåklassig elementarskola startade den 24 augusti 1845 i Skarpans, på Bomarsunds fästningsområde. Bomarsundskriget och ödeläggelsen av Skarpans 1854 ledde till att skolan måste hitta andra lokaler. Åren 1854 - 1855 verkade skolan i Kastelholms kungsgård, 1856 - 1858 i Jomala gård och därefter i Godby. År 1866 blev det återigen en flyttning och då stationerades elementarskolan i Mariehamn. Under de första åren var skolan hänvisad till hyrda lokaler, men från 1876 kunde elever och lärare flytta in i ett nytt skolhus vid Esplanaden.

Steget till läroverk togs i mitten av 1880-talet då skolan ombildades till en tvåklassig högre elementarskola med två klasser. Den 1 september 1898 involverades tre privata fortsättningsklasser till elementarskolan och därmed uppstod det femklassiga Realläroverket i Mariehamn. År 1900 knöts en privat skola med tre gymnasieklasser till Realläroverket. Gymnasiet drevs i privat regi under åren 1900-1918 tills staten övertog huvudmannaskapet och skolan blev ett samlyceum med åtta klasser.

Ålands lyceums skolhus, den gula monumentala skolbyggnad som präglar Mariehamns stadsbild, togs i bruk 1903. Samma år fick de fyra första sin studentexamen i det nuvarande skolhuset. Den rektangulära grundbyggnaden kompletterades 1928-1930 med två flyglar. Arkitekt Torsten Montell har signerat dessa ritningar.

Den 1 augusti 1924 övertog det självstyrda landskapet Åland behörigheten för utbildning. Från att tidigare haft staten som huvudman blev skolan underställd landskapet och fick ett nytt namn - Ålands lyceum. T.f. rektor Hugo Grönstrand noterade i årsberättelse för läsåret 1924-25 att samlyceet i Mariehamn "numera bär och låtom oss hoppas det - allt framgent skall bära - det vackra namnet Ålands lyceum". Den förhoppningen delar vi.

Ålands lyceums 120 åriga verksamhet kommer att uppmärksammas i skolan under läsåret.

Foto: Förmodligen tidigt 1960-tal. Fotografiet är från Elis Fogdes samling, Ålands museum.